

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/76/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719204415
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6719204415.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jaroslava Mikulaja a členov senátu JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci žalobcu: Q. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX, XXX XX O., zastúpený: JUDr. Ján Krnáč, advokát, so sídlom Nám. SNP 70/36, 960 01 Zvolen, proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 00 151 700, o náhradu škody 15.264,- EUR s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti dopĺňaciemu rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 18. mája 2021, č. k.: 12C/30/2019-215, v spojení s opravným uznesením zo dňa 9. júla 2021, č. k.: 12C/30/2019-283, takto

rozhodol:

Dopĺňací rozsudok okresného súdu vo výroku II. zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol, že:
„I. Súd priznáva znalkyni Q.. O. F. za účasť na pojednávaní 18.05.2021 znalečné 53,11 EUR.
II. Žalovaný je povinný zaplatiť znalkyni Q.. O. F. znalečné 323,65 EUR, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.“
2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že okresný súd uznesením č. k. 12C/30/2019-143 zo dňa 04.01.2021 právoplatne priznal znalkyni Q.. O. F. znalečné vo výške 670,54 EUR. Upravil uctáreň vyplatiť znalkyni znalečné vo výške 400,- EUR z preddavku zloženého žalovaným 05.08.2020 vo výške 400,- EUR do troch dní od právoplatnosti uznesenia. O nahradení zvyšnej sumy priznaného znalečného vo výške 270,54 EUR rozhodol tak, že strany sporu budú zaviazané k ich úhrade podľa výsledku konania vo veci samej.
3. Znalkyňa Q.. O. F. bola vypočutá na pojednávaní dňa 18.05.2021, uplatnila si po pojednávaní sumu 53,11 EUR za účasť na tomto pojednávaní. Napadnutým dopĺňacím rozsudkom priznal znalkyni Q.. O. F. za účasť na pojednávaní dňa 18.05.2021 znalečné 53,11 EUR v súlade so zákonom 382/2004 Z. z. a vyhláškou 491/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch v zmysle predloženého vyúčtovania. Aplikoval § 262 CSP, v konečnom rozhodnutí zaviazal neúspešného účastníka - žalovaného na zaplatenie znalečného vo výške 323,65 EUR znalkyni Q.. O. F. do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.
4. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd dopĺňací rozsudok zmenil tak, že o trovách znalkyne bude rozhodnuté podľa úspechu/neúspechu v spore, alternatívne, aby rozhodnutie zrušil v napadnutej časti a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Poukázal na to, že podal odvolanie voči rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 18. 5. 2021, sp. zn. 12C/30/2019-215 ako aj proti opravnému uzneseniu zo dňa 18. 5. 2021, sp. zn. 12C/30/2019-223 čo do priznaných úrokov z omeškania ako aj trov konania, pričom od rozhodnutia odvolacieho súdu je závislý aj výrok o trovách znalca. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 4. 2004, sp. zn. 1MCdo/1/2004, na ktorý poukázal aj v odvolaní vo veci samej.

5. Žalobca vo vyjadrení, spojenom s argumentáciou aj v rámci dupliky k odvolaniu žalovaného vo veci samej námietky žalovaného nepovažoval za dôvodné. Doplniaci rozsudok považoval za zákonný. Zotrvával na svojich tvrdeniach a argumentoch, pričom k námietke žalovaného vo vzťahu k dôkazu, odbornému vyjadreniu, uviedol, že v zmysle zákona č. 437/2004 Z. z. je rozhodujúcim dokladom (dôkazom) preukazujúcim nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia lekárskeho posudku, prípadne odborné vyjadrenie, či znalecký posudok. Odborné vyjadrenie znalca doložené poškodeným žalobcom bolo po obsahovej a formálnej stránke zákonným predpísaným dôkazom preukazujúcim nárok na náhradu škody titulom SSU a spĺňa všetky atribúty kladené naň zákonnou úpravou v zmysle § 7, 8, 10 zákona č. 437/2004 Z. z.. Použitie položky č. 255 vyplynulo z obsahu lekárskej správy psychiatricky.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP doplniaci rozsudok okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP).

7. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že rozhodnutie v napadnutej časti nie je správne a odvolanie je dôvodné. Odvolací súd vo veci samej, pokiaľ ide o napadnutý rozsudok v časti príslušenstva, zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, zároveň zrušil aj súvisiaci výrok o trovách konania. Žalobca vo vyjadrení argumentoval skôr k veci samej s odkazom na správnosť rozhodnutia o trovách konania.

8. Podľa § 2 ods. 2 a ods. 4 zák. č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, znalec, tlmočník alebo prekladateľ vykonáva svoju činnosť pre súd, iný orgán verejnej moci, fyzickú osobu alebo právnickú osobu (ďalej len "zadávateľ"). Znalec vykonáva svoju činnosť pre zadávateľa za odmenu, náhradu hotových výdavkov a náhradu za stratu času (ďalej len "znalečné"); ak je zadávateľov viac, zodpovedajú za zaplatenie znalečného spoločne a nerozdielne.

9. Z obsahu spisu je zrejmé, že vypracovanie znaleckého posudku bolo znalcovi uložené súdom. Podľa citovaných ustanovení zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch bol preto zadávateľom súd a ako zadávateľ je potom povinný zaplatiť znalečné. Povinnosť zaplatiť nevyplatené znalečné znalcovi súd nemôže uložiť strane sporu, ale mala byť uložená súdu, ktorý ju bol v prípade nedostatočných preddavkov povinný zaplatiť z rozpočtu. Okresný súd rozhodnutím určil za platiteľa znalečného stranu sporu, čo však nezodpovedá citovanej právnej úprave zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch. Znalec vykonáva svoju činnosť pre zadávateľa, teda s ním vstupuje do vzťahu, zadávateľ je povinný mu aj znalečné zaplatiť. Nemožno spravodlivo požadovať od znalca, aby sa prípadne musel nároku domáhať v exekúcii voči strane sporu, s ktorou nie je v žiadnom vzťahu. Znalec nie je stranou sporu v konaní, jeho odmenu nemožno považovať za jeho trovy konania. Trovy konania vznikajú stranám sporu. Okresný súd mal na náhradu znalečného zaviazat' priamo Okresný súd Zvolen a podľa úspechu v konaní zaviazat' strany sporu na náhradu takto vzniknutých trov konania štátu.

10. Podľa § 258 ods. 2 CSP náhradu účelne vynaložených hotových, preukázaných a uplatnených výdavkov súd prizná aj znalcovi, ak bol vylúčený podľa § 208 ods. 3.

11. Citované ustanovenie upravuje situáciu, keď je znalec vypočutý na pojednávaní. Má nárok na uplatnené výdavky. V zmysle ods. 3 aj v takomto prípade znalec uplatňuje výdavky do 10 dní. V rámci tejto lehoty si musí svedok nielen svedočne uplatniť, ale ho aj preukázať, pričom účelnosť týchto výdavkov posúdi súd. Pôjde spravidla o cestovné náhrady, náhradu mzdy a iné. Rovnaké právo má aj znalec, pokiaľ bol vypočutý, a aj iná osoba, ktorej vznikla pri dokazovaní povinnosť spojená s výdavkami (edičná a informačná povinnosť).

12. Podľa § 259 CSP ak pri dokazovaní vznikne povinnosť, ktorá je spojená s výdavkami inej osoby, má táto osoba tie isté práva a povinnosti pri ich uplatnení ako svedok.

13. Dôvodová správa k danému ustanoveniu uvádza, že navrhovaná právna úprava priznáva pokrytie výdavkov spojených s edičnou a informačnou povinnosťou, a to v rovnakom procesnom režime, ako sú upravené výdavky svedka. Ustanovenie pokrýva aj potenciálne výdavky štátu. Ak vznikli trovy štátu vyplatením svedočného, má byť tento nárok štátu priznaný v konečnom rozhodnutí.

14. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom, že pokiaľ svedočné (znalečné) nie je pokryté zloženým preddavkom, podľa § 252 CSP si aj svedok (znalec) sám znáša svoje výdavky, ktoré mu v konaní vzniknú, a súd až následne môže s poukazom na § 262 CSP rozhodnúť o nároku svedka na náhradu svedočného voči neúspešnej strane sporu, resp. strane, ktorá procesne zavinila zastavenie konania. Vzhľadom na postavenie znalca, jeho úlohu v rozhodovacom procese, mu vzniká nárok na znalečné, poťažne nárok na náhradu výdavkov (nie trov) v súvislosti s jeho vypočutím pred súdom, znalcovi trovy nevznikajú. Pokiaľ je účastníkom v konaní, tak len v rozsahu rozhodnutia o jeho nároku na odmenu a jej výšku. Znalec nie je stranou sporu. V konaní má nárok na náhradu trov konania úspešná strana v konaní v zmysle § 255 ods. 1 CSP. Citované ustanovenie výslovne upravuje, že náhradu trov prizná strane. Znalec stranou v spore nie je o jeho odmene sa nerozhoduje podľa „úspechu znalca“ v konaní.

15. Na doplnenie súd poukazuje na ust. § 260 CSP, podľa ktorého ak súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie, pri rozhodovaní o náhrade výdavkov spojených s vykonaním tohto dôkazu sa riadi ustanoveniami osobitného predpisu.

16. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu uvádza, že navrhovaná právna úprava rešpektuje systémové väzby a súvislosti právneho poriadku, preto pri náhrade trov znaleckého dokazovania odkazuje na zákon o znalcoch.

17. Ustanovenie upravuje povinnosť súdu riadiť sa pri rozhodovaní o náhrade výdavkov spojených s vykonaním znaleckého dokazovania ustanoveniami osobitného predpisu, ktorými sú zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a vykonávací vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 491/2004 Z. z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov. Je zjavné, že vzťah dôvodovej správy a prípadných komentárov dôsledne nepoužíva pojmológiu.

18. Podľa § 2 ods. 6 zák. č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch znalec vykonáva svoju činnosť pre zadávateľa za odmenu, náhradu hotových výdavkov a náhradu za stratu času (ďalej len "znalečné"); ak je zadávateľov viac, zodpovedajú za zaplatenie znalečného spoločne a nerozdielne.

19. Z citovaného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že činnosť znalec vykonáva pre zadávateľa, ktorým je v danom prípade súd, činnosť vykonáva za odmenu a náhradu výdavkov, pričom ustanovenie upravuje aj zodpovednú osobu za zaplatenie znalečného (nie náhrady trov konania) a takou osobou je zadávateľ, teda súd, nie neúspešná strana sporu.

20. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom, že znalec má v konaní o náhradu trov postavenie procesnej strany a z tohto procesného postavenia pre neho vyplýva nárok na náhradu tých trov, ktoré mu vypracovaním znaleckého posudku vznikli. Ako bolo vyššie uvedené, má špecifické postavenie, ktoré mu vyplýva z dôvodu vykonania znaleckého úkonu podľa zákona č. 382/2004 Z. z., ktorý upravuje jeho postavenie ako aj nárok na odmenu, za ktorú zodpovedá zadávateľ. Súd preto musí na splnenie svojej povinnosti uložiť stranám zložiť preddavok a ak tento nepokryje výdavky znalca, musí ho uhradiť zadávateľ, keďže mu to priamo ukladá zákon, a to buď zo zloženého preddavku alebo z rozpočtových prostriedkov. Nie je pravda, že žiadne ustanovenie aktuálne účinného procesného predpisu takýto nárok (na náhradu trov voči strane sporu) znalca výslovne nevylučuje. Tento postup je priamo vylúčený v zmysle ust. § 2 ods. 6 zák. č. 382/2004 Z. z..

21. Nemožno sa stotožniť ani so záverom, že Civilný sporový poriadok, ani zákon č. 382/2004 Z. z. a ani vykonávací vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 491/2004 Z. z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, výslovnú úpravu náhrady výdavkov spojených so znaleckým dokazovaním neobsahuje. Ust. § 2 ods. 6 zák. č. 382/2004 Z. z. má úpravu, ktorá upravuje, kto je povinný zaplatiť znalečné. Ust. § 3 upravuje, na čo má znalec nárok, jeho odmenu a výdavky, je potom zrejmé, po podaní vyúčtovania, akú náhradu požaduje (§ 3 ods. 8 cit. zákona).

22. Úprava náhrady výdavkov vyplýva aj z § 1 písm. a) Vyhl. č. 491/2004 Z. z., podľa ktorého Vyhláška ustanovuje spôsob určenia a výšku odmeny, náhrady hotových výdavkov a náhrady za stratu času za znaleckú činnosť, tlmočnickú činnosť alebo prekladateľskú činnosť (ďalej len "činnosť") vykonávanú a) znalcom na základe zmluvy, ustanovenia alebo pribratia súdom alebo iným orgánom verejnej moci (ďalej len "znalečné"). V zmysle § 16 ods. 3 znalec podáva zadávateľovi vyúčtovanie znalečného spravidla spolu so znaleckým úkonom. Daná právna úprava koreluje s ust. § 260 CSP, ktoré ustanovenie upravuje, že v prípade nariadenia znaleckého dokazovania pri rozhodovaní o náhrade výdavkov spojených s vykonaním tohto dôkazu odkazuje na osobitný predpis, a to zák. 382/2004 Z. z., ktorý upravuje, že za úhradu výdavkov zodpovedá zadávateľ, teda súd, nie strana sporu, pretože v tomto prípade sa znalcovi nepriznáva nárok na náhradu trov konania, ale na znalečné podľa osobitného predpisu.

23. V tejto súvislosti odvolací súd odkazuje na komentár CSP Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 952 s., resp. priamo na znenie § 260, ktoré za uvedením paragrafu v zátvorke uvádza pojem „znalečné“. Komentár na str. 953 výslovne uvádza, že výdavky spojené so znaleckým dokazovaním pozostávajú v súlade s ustanovením § 2 ods. 4 zákona o znalcoch tlmočníkoch z viacerých položiek, na ktoré má znalec nárok, pričom ide o odmenu, náhradu hotových výdavkov a náhradu za stratu času (ďalej len znalečné). Komentár uvádza taktiež, že znalec má nárok na znalečné, aj keď si ho neuplatnil osobitným návrhom, predpokladom však je, že znalec znalečné vyúčtoval, pričom pri rozhodovaní súdu je nevyhnutné, aby disponoval skutkovým podkladom pre vydanie rozhodnutia o priznaní výšky náhrady spojenej so znaleckým dokazovaním. Pre vyúčtovanie CSP neupravuje žiadnu lehotu a znalec ho môže vykonať najneskôr do vydania rozhodnutia súdu o trovách konania.

24. Nakoniec, treba dodať, že aj súd v napadnutom rozhodnutí žalovanému neuložil povinnosť znalkyni zaplatiť trovy znalkyne, ale znalečné, ktorý pojem je jednoznačne definovaný, a to rozdielne od pojmu trov konania.

25. Odvolací súd daný výrok zrušil, pretože v časti zrušil aj rozsudok vo veci samej a súvisiaci výrok o trovách konania. O tom, ktorá strana sporu a v akej výške bude povinná nahradiť trovy vzniknuté štátu, bude závisieť od výsledku konečného rozhodnutia vo veci samej.

26. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,

d) čo sa ním sleduje a

e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.